

Powrót pierwszeństwa

Pod koniec października poznaliśmy wreszcie projekt ministerialnego rozporządzenia ustanawiającego nowy tryb rozpatrywania wniosków o dzierżawę obwodów łowieckich oraz kryteria ich oceny. Myśliwi oczekiwali go z zapartym tchem. Niestety, ostatecznie obawy tych, którzy chcieli zachowania status quo, okazały się płonne, a nadzieje tych, którzy liczyli na jakąś zmianę czy reformę, zostały zawiedzione.

Do wydania rozporządzenia zobowiązała ministra nowelizacja ustawy Prawo łowieckie z 2019 r., uchwalona przez sejm po tym, jak z zadaniem nie poradziła sobie Naczelna Rada Łowiecka. Konieczność uregulowania tej kwestii wynika z jeszcze wcześniejszej zmiany w Prawie łowieckim, a mianowicie z wykreślenia w 2018 r. z ustawy przepisu przyznającego dotychczasowemu dzierżawcy pierwszeństwo w zawarciu umowy po upływie okresu dzierżawy. Logika wskazywałaby, że w tej sytuacji nowe przepisy ustanowią równe warunki gry dla wszystkich podmiotów ubiegających się o dzierżawę w kolejnym okresie. Tymczasem minister, nie bacząc na wolę parlamentu, postanowił przywrócić zasadę pierwszeństwa dotychczasowego dzierżawcy. Jest to tym dziwniejsze, że tę zasadę stosunkowo niedawno uchylili obecnie rządząca koalicja, a minister firmujący nowe rozporządzenie należy do partii, której szef ma stać na straży praworządności.

W świetle proponowanych przepisów koło dotąd dzierżawiące obwód może go utracić tylko w wyjątkowych wypadkach. Jeśli nie zrobiło niczego niewłaściwego, to inne oferty nie będą rozpatrywane. A nawet jeżeli nie uzbierało 65% maksymalnej liczby punktów, to wcale nie wypada z gry. Nadal jest brane po uwagę i wręcz dostaje dodatkowe punkty, żeby zwiększyć jego szanse w starciu z nowym dzierżawcą i nowo powstałym dzierżawcą! Co więcej, w przypadku dotychczasowego dzierżawcy analizuje się dane dotyczące wyłącznie gospodarowania w obwodzie będącym przedmiotem wniosku. To, że w innych dzierżawionych przez siebie obwodach nie wykonuje on planu czy nie płaci odszkodowań rolnikom, nie ma znaczenia. Inaczej to wygląda w przypadku nowego dzierżawcy, który dzierżawi kilka obwodów – bierze się pod uwagę wszystkie. Jeśli to nie pierwszeństwo, to nie wiem, co nim jest. Amerykanie mają dobre powiedzenie – jeżeli coś wygląda jak kaczką,

chodzi jak kaczką i kwacze jak kaczką, to jest to kaczką. Pasuje idealnie!

W uzasadnieniu projektu czytamy, że jego cel to „zapewnienie możliwości dzierżawy (...) tym dzierżawcom, którzy dają najwyższe gwarancje właściwego realizowania przez nich ustawowych zadań”. Moim zdaniem cel proponowanego rozporządzenia jest inny – zagwarantowanie dotychczasowemu dzierżawcy kontynuowania umowy, o ile wykonuje on właściwie swoje zadania. A to nie to samo co znalezienie dzierżawcy dającego – jak to ujęto – najwyższe gwarancje. Projekt nie podejmuje nawet próby ustalenia, czy inny dzierżawca nie mógłby wykonywać tych zadań lepiej od dotychczasowego.

Zdumienie budzi zaproponowany przez

Według projektu w przypadku dotychczasowego dzierżawcy analizuje się dane dotyczące wyłącznie gospodarowania w obwodzie będącym przedmiotem wniosku. Inaczej to wygląda w przypadku nowego dzierżawcy, który dzierżawi kilka obwodów – bierze się pod uwagę wszystkie. Jeżeli to nie pierwszeństwo, to nie wiem, co nim jest.

ministra skład komisji oceniającej wnioski. Jedną osobą to członek PZŁ wyznaczony przez łowczego okręgowego. Może to być każdy, nawet ktoś zupełnie niezwiązany z danym okręgiem! Ponadto nie wiadomo, dlaczego w pracach komisji – i to na prawach członka – mają uczestniczyć przedstawiciele nadleśniczego, właściwej izby rolniczej oraz wójta. W sumie dysponują taką samą liczbą głosów co przedstawiciele PZŁ. Tymczasem ustawa przewiduje dla wójta i izby rolniczej jedynie rolę doradczą, a dla nadleśniczego nie ma w ogóle miejsca w tym procesie! Zdaniem ministra, wyrażonym w uzasadnieniu, taki skład komisji daje „największe gwarancje bezstronności, rzetelności i staranności”. Pomijając ostatnie dwa przymioty, nie wiem, w czym konkretnie minister widzi tę gwarancję bezstronności. Tym bardziej że projekt nie zawiera przepisów zobowiązujących członków komisji do ujawniania konfliktu interesów i nic nie mówi

o konieczności wyłączenia się z jej prac w takim przypadku. A o konflikt nie trudno. Wystarczy przecież, że członek komisji lub ktoś z jego rodziny należy do koła ubiegającego się o obwód!

Poważne wątpliwości budzi kryterium liczby przegranych postępowań sądowych w sprawach dotyczących wysokości wypłaconych odszkodowań za szkody spowodowane przez zwierzynę w płodach i uprawach rolnych. Zdaniem ministra chodzi o ocenę, czy dzierżawca prawidłowo i rzetelnie szacuje szkody oraz wypłaca odszkodowania rolnikom. Moim zdaniem to tylko sposób na przymuszenie kół, aby były bardziej uległe wobec rolników i ich żądań w zakresie odszkodowań. Lepiej zapłaćcie, ile sobie życzą, bo jak przegracie w sądzie, to może wam to utrudnić odnowienie dzierżawy. Ale co to znaczy przegrać w sądzie? Rozważmy następujący przypadek. Rolnik zgłasza szkodę i wycenia ją na 100 000 zł. Koło oferuje 20 000 zł. Rolnik pozywa koło łowieckie i żąda 100 000 zł. Sąd orzeka, że koło ma zapłacić 20 000 zł. Albo nawet 30 000 zł. Czy koło łowieckie wygrało czy przegrało sprawę o odszkodowanie z punktu widzenia kryteriów ministerialnych? Sąd wydał wyrok zasądający zapłatę, więc formalnie przegrało. Ale przecież każdy rozsądny człowiek przyzna, że to koło, a nie rolnik, jest zwycięzcą w tym sporze.

Z ministerialnego projektu bije niechęć do nowo powstałych kół. W ich przypadku kryteria oceny nie mają nic wspólnego z danym obwodem. Dlaczego kryterium udziału lokalnych myśliwych nie dotyczy istniejących kół? To samo pytanie odnosi się do drugiego kryterium – członkostwa w innych kołach. Jakie to ma znaczenie dla wykonywania zadań koła? Ostatnią uwagę, która mi się nasunęła przy czytaniu ministerialnego projektu, jest brak procedury odwoławczej. W jakim trybie i do kogo może się odwołać koło niezadowolone z decyzji komisji?

Podsumowując te rozważania, należy uznać, że projekt przygotowany przez ministra w gruncie rzeczy utrzymuje sytuację istniejącą przed nowelizacją Prawa łowieckiego z 2018 r. Jak mawiają Francuzi, *plus ça change, plus c'est la même chose* – im więcej zmian, tym bardziej wszystko pozostaje po staremu! Tyle że przy okazji minister funduje nam dodatkowo całą masę zamieszania, biurokracji i papierologii.

Witold Daniłowicz
(witold.danilowicz@gmail.com)